

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 610-01/16-2/
Ljubljana, 13. 4. 2016

EPA 1062-VII

Državni svet Republike Slovenije je na 39. seji 13. aprila 2016, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13), sprejel naslednje

M n e n j e

k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1D) – druga obravnava

Državni svet **podpira** dopolnjen predlog zakona.

Jedro sprememb in dopolnitev zakona je ureditev področja žive (nesnovne) dediščine, da se zagotovi uporaba mednarodno in strokovno bolj uveljavljene terminologije na področju žive (nesnovne) dediščine. Praksa kaže, da je pojem "živa dediščina" neustrezen, v stroki lahko napačno razlagan in včasih celo zavajajoč, zato se z novelo spreminja pojem "živa dediščina" v pojem "nesnovna dediščina", pojem "živa mojstrovina" pa v "nesnovno dediščino posebnega pomena". S predlogom zakona se mdr. podrobnejše opredeli razglašanje spomenikov na področju nesnovne dediščine, pri čemer zakon loči med spomeniki lokalnega in državnega pomena; predlog omogoča vlaganje javnih sredstev za izredne stroške za varovanje, oživljanje ali izvedbo drugih ukrepov varstva spomenikov nesnovne dediščine, izenačujejo se možnosti za nosilce nesnovne dediščine in lastnike materialne (nepremične in premične) dediščine. S predlogom se uskladijo določbe glede registra kulturne dediščine z določbami Zakona o varstvu osebnih podatkov. Spreminja se tudi omejitev veljavnosti kulturnovarstvenih pogojev in soglasij za posege v dediščino na dve leti od njihove pravnomočnosti, ukinja volontersko pripravništvo in opredeli pogoje za strokovno delo na področju varstva.

Državni svet ugotavlja, da so v predlogu zakona upoštevane pripombe in predlogi strokovne javnosti, ki pa je hkrati opozorila na nujno sistemsko prenovu celotnega zakona. Ministrstvo za kulturo je zagotovilo, da se pripravlja nova strategija na področju kulturne dediščine in napovedalo nov zakon.

Državni svet je kot glavno vprašanje izpostavil spremembo 44. člena veljavnega zakona v zvezi s prepovedjo uporabe imena in podobe spomenika v primeru, ko gre za nepridobitni namen, na kar je Državni svet opozoril že v svoji pobudi za spremembo tega člena. Pri uresničevanju tega člena v praksi prihaja do težav pri tolmačenju, če gre za upoštevanje javnega interesa oz. omogočanje dostopa do kulturne dediščine z namenom ozaveščanja o njenih vrednotah, zato je predlagatelj sledil pobudi strokovne javnosti in Državnega sveta ter natančneje opredelil prvotno

določilo tako, da je besedilo "nihče ne sme uporabljati podobe in imena spomenika brez soglasja lastnika spomenika" dopolnil z besedno zvezo "za pridobitne namene".

Državni svet pa opozarja, da glede na pripombe dela strokovne javnosti ta sprememba ne ustreza povsem npr. uporabi fotografij spomenikov na Wikipediji, ki jih v neprofitne namene oz. za ozaveščanje javnosti objavljajo zainteresirani avtorji. Tako objavljene fotografije spomenikov so po licenci Wikipedije, svetovne proste spletne enciklopedije, na voljo uporabnikom tudi za komercialno rabo z namenom čim boljše globalne promocije kulturne dediščine.

Državni svet pri tem poudarja, da je treba zaščititi podobo spomenika in njegovo uporabo pred nenadzorovano komercializacijo, vendar hkrati pomembno upoštevati tudi javni interes v najširšem smislu in za ozaveščanje javnosti o pomenu kulturne dediščine.

Državni svet ugotavlja, da je Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport predlagala, da se pristojno Ministrstvo za kulturo in strokovna javnost uskladi o primernejšem besedilu omenjenega 44. člena, da bi zagotovila njegovo nedvoumno in smiselno uporabo v korist tako lastnikov spomenikov kulturne dediščine kot javnega interesa oz. javne koristi varstva dediščine. Državni svet tudi ugotavlja, da te uskladitve ni bilo, pristojni Odbor za kulturo pa ni sprejel predloga amandmaja poslanske skupine Združene levice za spremembo 44. člena zakona v smeri boljše rešitve uporabe podobe in imena spomenika.

Mitja Bervar, mag. manag.
predsednik